

Pradžia>Šeimos teisė ir paveldėjimas>Paveldėjimas>Paveldėjimas

Dėmesio! Šiame puslapyje originalo kalba ([es](#)) neseniai atlikta pakeitimų.

Puslapį jūsų pasirinkta kalba šiuo metu rengia mūsų vertėjai.

Jis jau išverstas į šias kalbas: [en](#).

Swipe to change

anglų**Paveldėjimas**

Ispanija

Ši informacijos suvestinė parengta kartu su ES notariatų taryba (CNUe).**1 Kaip išdėstoma paskutinė valia dėl turto palikimo (testamentu, bendruoju testamentu, paveldėjimo susitarimu)?**

Ispanijoje veikia septynios skirtingos paveldėjimo teisės sistemos. Jos tiesiogiai galioja ne Ispanijos piliečiams, gyvenantiems kiekvienoje teritorijoje, kurioje galioja atskiri teisės aktai. Ispanijos piliečiams reikėtų taikyti regioninės pilietybės kriterijų (ryšys su kiekviena teritorine jurisdikcija pagal Ispanijos teisės normas) – 2012 m. liepos 4 d. Reglamento (ES) Nr. 650/2012 36 straipsnis.

Kalbant apie testamentus, pažymėtina, kad reikia skirti reglamentavimą pagal bendrąją civilinę teisę, kaip nustatyta 1889 m. Civiliniame kodekse, iš dalies keistame keletą kartų, visų pirma paskelbus 1978 m. Ispanijos Konstituciją, ir reglamentavimą pagal vietos arba specialiuosius įstatymus (isp. *derechos forales o especiales*), kuriuos priėmė už civilinės teisės sritį atsakingos autonominės sritys (Galisija, Baskų kraštas, Navara, Aragonas, Katalonija ir Balearų salos).

Pagal bendrąją civilinę teisę testamentas yra laikomas paveldėjimo dokumentu, nes paprastai paveldėjimo susitarimų ar bendrųjų testamentų negalima sudaryti. Testamentas gali būti:

– atviras, t. y. parengiamas pas notarą, kuris sudaro jo tekstą ir įtraukia jį į savo notarinį registrą. Tai yra įprastas testamentų sudarymo būdas;

– uždaras, t. y. parengiamas pas notarą, tačiau notaras jo turinio nežino. Ši forma nebenaudojama;

– holografinis, t. y. testatorius jį surašo, pasirašo ir nurodo datą. Ši forma nėra paplitusi.

Ispanijos bendrosios civilinės teisės nuostatas galima pasitikrinti Oficialiojo leidinio (isp. *Boletín Oficial del Estado*) interneto svetainėje (

<https://www.boe.es/buscar/act.php?id=BOE-A-1889-4763>). Šio teksto vertimus į anglų ir prancūzų kalbas galima rasti adresu

<https://www.mjjusticia.gob.es/es/areas-tematicas/documentacion-publicaciones/publicaciones/traduccion-derecho-espanol>

Vietos arba specialiuosiuose įstatymuose nustatytos testamentų reglamentavimo normos, taikytinos teritorinėse jurisdikcijose, kuriose taikomi šie įstatymai, be to, kiekvienoje teritorijoje pripažįstamos skirtingos ir konkrečios testamentų formos. Kai kur galioja bendri testamentai ir paveldėjimo susitarimai.

Kiekvienos konkrečios vietos ar specialiųjų įstatymų normos tekstą galima rasti adresu https://www.boe.es/biblioteca_juridica/index.php?tipo=C

2 Ar paskutinė valia turi būti registruojama, ir jeigu taip, kokių būdu?

Pas notarą sudarytus testamentus notaras turi užregistruoti Teisingumo ministerijos tvarkomame Bendrajame testamentų registre (isp. *Registro General de Actos de Última Voluntad*). Jeigu testamentas sudarytas, šiame registre nurodoma naujausio ir ankstesnių testamentų datos ir oficialus notaro registras, kuriame įregistruotas minėtas testamentas. Notarų profesinės įstaigos (isp. *Colegios Notariales*) gali pateikti naujausią informaciją apie notarą arba archyvą, kuriame galima rasti testamentą, jei testamentą patvirtinęs notaras nebesiverčia notaro praktika (<https://www.notariado.org>).

Šis registras nėra viešai prieinamas. Su registre esančia informacija gali susipažinti tik asmenys, galintys įrodyti, kad jie testatoriui mirus turi teisėtą interesą paveldėti, o jeigu testatorius gyvas, susipažinti su tokia informacija gali testatorius ar specialus jo atstovas arba, jei testatorius yra neveiksnus, teismo sprendime nurodytas asmuo.

3 Ar taikomi laisvės išreikšti paskutinę valią dėl turto palikimo apribojimai (pvz., privalomoji palikimo dalis)?

Ispanijos bendrojoje teisėje tam tikriems giminaičiams kaip privalomoji palikimo dalis paliekama tam tikra turto dalis, tiksliau tariant, ją sudarantys turto objektai, po to, kai įtraukiama testatoriaus savanoriškų valios pareiškimų, įskaitant *inter vivos*, vertė ir atimamos skolos. Pagal Civilinį kodeksą „privalomoji palikimo dalis yra palikimo dalis, kurios testatorius negali paskirstyti, nes ši dalis pagal įstatymą užtikrinama tam tikriems įpėdiniams, t. y. įpėdiniams pagal įstatymą“.

Įpėdiniai pagal įstatymą yra:

vaikai ir jų tėvų ir aukštutinės linijos giminaičių palikuonys;

jeigu jų nėra – jų vaikų tėvai ir aukštutinės linijos giminaičiai ir palikuonys;

našlė arba našlys įstatyme nustatyta tvarka.

Vaikų ir palikuonių privalomąją palikimo dalį sudaro du trečdaliai tėvo ir motinos paliekamo turto. Tačiau tėvas ir motina gali padalyti vieną iš dviejų trečdalių, kurie sudaro privalomąją palikimo dalį, kad padidintų savo vaikų ar palikuonių palikimą. Likęs trečdalis gali būti padalijamas laisvai. Dažniausiai suteikiama teisė į visą turtą, nes, su keliomis išimtimis, apskritai tai yra *pars bonorum*.

Protėvių privalomąją palikimo dalį sudaro pusė tėvo ir motinos turto, nebent dalį turi ir sutuoktinis, – tuo atveju privalomąją palikimo dalį sudaro trečdalis.

Jeigu nėra nei protėvių, nei palikuonių, sutuoktiniams, kurių gyvenimas skyrium nėra patvirtintas, skirtą privalomąją palikimo dalį sudaro dviejų trečdalių turto užufruktas. Jeigu yra palikuonių, privalomąją palikimo dalį sudaro vieno iš dviejų trečdalių, tenkančių palikuonims, užufruktas. Jeigu yra tik protėvių, privalomąją palikimo dalį sudaro pusės turto užufruktas, kurį įpėdiniai gali susitarti kompensuoti pinigais.

Vietos arba specialiuosiuose įstatymuose yra įvairių taisyklių, kuriose įtvirtintos specialios nuostatos, susijusios su privalomąja palikimo dalimi. Norint nustatyti konkrečius kiekvienoje iš šių teritorinių jurisdikcijų reglamentuojamus aspektus, būtina išnagrinėti kiekvieną šių taisyklių rinkinį, nes vienose teritorijose galioja *pars bonorum* privalomoji palikimo dalis, o kitose – *pars valorum* privalomoji palikimo dalis, susijusi su teise į turto vertės dalį, už kurią sumokama pinigais, ir tai yra paprasta kreditoriaus teisė, pvz., Katalonijoje, ir netgi simboline privalomąja palikimo dalimi, pvz., Navaroje, paprasčiausiai reikalaujant, kad privalantis sumokėti testatorius testamente įrašytų įprastą sąlygą.

4 Jei paskutinė valia dėl turto palikimo neišreikšta, kas yra paveldėtojas ir kiek turto paveldi?

Dar kartą reikėtų atkreipti dėmesį į tai, kad Ispanijoje galioja septynios paveldėjimo teisės sistemos. Bendrojoje civilinėje teisėje, jeigu nėra įpėdinių, turinčių teisę paveldėti pagal testamentą, pagal įstatymą palikėjo turtas paskirstomas šia pirmenybės tvarka: 1. palikuonims; 2. protėviams (abiem atvejais sutuoktinis

turi uzufukto teisę į, atitinkamai, vieną trečdalį arba pusę palikėjo turto); 3. sutuoktiniams, kurių gyvenimas skyrium nėra patvirtintas; 4. ketvirtojo laipsnio giminaičiams (pirmiesiems pusbroliams (pusseserėms)); 5. valstybei.

Vietos įstatymuose galioja specialios nuostatos šiuo klausimu. Be galimybės paveldėti giminaičiams, vietos įstatymuose nustatyta, kad testatoriaus palikimą dar gali paveldėti testatoriaus gyvenamosios vietos autonominė sritis ir net konkreti institucija šio klausimo reglamentavimo taisyklėse nustatyta forma ir sąlygomis.

5 Kokia institucija kompetentinga:

5.1 spręsti paveldėjimo klausimus?

Jeigu nėra pareikšta paskutinė valia dėl turto palikimo, palikėjui mirus notari turi įgaliojimus nustatyti šalis, turinčias teisę paveldėti pagal įstatymą (įpėdinių paskelbimas).

Jeigu bet kuri iš suinteresuotųjų šalių ginčija įpėdinių statusą, palikimą sudarančio turto objektus arba palikimo padalijimą, ginčas bus sprendžiamas iškeliant atitinkamas bylas teismuose.

5.2 priimti pareiškimą dėl paveldėjimo atsisakymo arba priėmimo?

Paprastai palikimo atsisakymo arba priėmimo pareiškimas padaromas pas notarą. Nors apie tiesioginį priėmimą gali būti pareikšta ir privačiame dokumente, turto perdavimo tikslais arba įrodymų tikslais reikalingas viešas notarinis dokumentas. Ši nuostata nepažeidžia galimybės įsikišti Ispanijos konsului arba notarines funkcijas įgaliotam vykdyti diplomatiniam pareigūnui.

Priėmimas gali būti ir netiesioginis (pareikštas priemonėmis, kurios būtinai reiškia norą priimti palikimą arba kurių turi teisę imtis tik įpėdinio statusą turintys asmenys).

Bet kuris asmuo, kuris gali įrodyti, jog jis yra suinteresuotas, kad įpėdinis atsisakytų palikimo arba jį priimtų, gali nurodyti notarui, kad šis informuotų įpėdinį, jog įpėdinis privalo per 30 kalendorinių dienų priimti palikimą arba jo atsisakyti.

Jeigu įpėdinis atsisako palikimo savo kreditorių nenaudai, kreditoriai gali pateikti teisėjui prašymą leisti jiems priimti palikimą įpėdinio vardu, kad būtų sumokėta skola.

Dalinis ar sąlyginis priėmimas neleidžiamas. Tačiau įpėdinis gali priimti palikimą, o testamentinės išskirtinės nepriimti, arba atvirškščiai.

5.3 priimti pareiškimą dėl testamentinės išskirtinės priėmimo arba atsisakymo?

Ta pati institucija, kaip ir paveldėjimo atveju, kaip aprašyta pirmesniame skirsnyje.

Tačiau jeigu esama įvairių testamentinių išskirtinių, kurias galima gauti be atlygio (arba jeigu atlygio reikalaujama už visas testamentines išskirtines), testamentinės išskirtinės gavėjas gali kiekvieną tokią išskirtinę priimti arba jos atsisakyti pavieniui, ir tai yra draudimo iš dalies priimti palikimą išimtis. Ko testamentinės išskirtinės gavėjui neleidžiama daryti – tai atsisakyti testamentinių išskirtinių, už kurias reikalaujama atlygio, ir priimti tas, už kurias atlygio nereikalaujama.

5.4 priimti pareiškimą dėl privalomosios palikimo dalies priėmimo arba atsisakymo?

Negalima atsisakyti pačios privalomosios palikimo dalies arba ją priimti – ji gaunama testamentinės išskirtinės arba teismo sprendimu nustatyto paveldėjimo forma, išskyrus atvejus, kai, siekiant nustatyti mokėtiną sumą arba apmokestinamą palikėjo turtą, iškeliami teismo byla.

Pagal Civilinį kodeksą testamentinės išskirtinės gavėjas gali atsisakyti palikimo ir priimti jo pagerinimą (kurį sudaro vienas iš dviejų trečdalių įpėdiniam tenkančios privalomosios palikimo dalies).

6 Trumpai aprašykite nacionalinės teisės procedūrą, pagal kurią sprendžiami paveldėjimo klausimai, įskaitant turto realizavimo ir padalijimo klausimus (taip pat nurodykite, ar paveldėjimo procedūrą turi pradėti teismas ar kita kompetentinga institucija, ar ji pradeda automatiškai).

Jeigu yra sudarytas testamentas ir testatorius paskyrė testamentą vykdytoją, pastarasis turi įgaliojimus sumokėti laidotuvių išlaidas ir visas testamentines išskirtines, išlaikyti turtą geros būklės, apginti testamentą galiojimą ir užtikrinti jo įvykdymą.

Jeigu paskiriamas dalytojas (isp. *contador-partidor*), šis asmuo yra atsakingas už palikimo padalijimą. Dalytoją gali skirti testatorius, įpėdiniai tarpusavio susitarimu, teismo kancleris (isp. *secretario judicial*) arba notaras įpėdinių ir testamentinės išskirtinės gavėjų, kuriems tenka 50 proc. palikėjo turto, pavedimu. Nesant dalytojo arba jeigu turtą padalija testatorius, įpėdiniai tarpusavyje turtą gali pasidalyti taip, kaip mano esant tinkama.

Abiem atvejais palikimas dalijamas ir turtas skiriamas pas notarą – įrodymų tikslais ir siekiant įregistruoti teises.

Jeigu dalytojas nebuvo skirtas, o įpėdinis reikalauja, turtą gali padalyti teismai. Teismas skiria ekspertą turtui įvertinti ir dalytoją palikimui padalyti. Be to, jeigu prašoma, galima iš anksto susitarti dėl administratoriaus skyrimo ir turto aprašo sudarymo – visa tai atlieka teismas. Dalytojo atliktas padalijimas (ir pakeitimai, kuriuos gali atlikti teisėjas, jeigu įpėdinis su padalijimu nesutinka) įtraukiamas į notarinį registrą.

7 Kaip ir kada asmuo tampa įpėdiniu ir testamentinės išskirtinės gavėju?

Asmenys, pagal įstatymą arba pagal paskutinę valią dėl turto palikimo turintys teisę į palikimą arba testamentinę išskirtinę, priėmę palikimą arba testamentinę išskirtinę, tampa įpėdiniais arba testamentinės išskirtinės gavėjais (žr. 5.2 skirsnį). Priėmimo pasekmės taikomos atgaline data nuo testatoriaus mirties dienos.

8 Ar įpėdiniai atsako už mirusiojo skolas, ir jei taip, kokiomis sąlygomis?

Besąlygiško palikimo priėmimo arba priėmimo ne pagal apyrašą atveju įpėdinis atsako už visus su paveldėjimu susijusius įsipareigojimus, kuriuos jis turėtų apmokėti ne tik iš paveldėto, bet ir iš nuosavo turto.

Jeigu palikimas priimamas pagal apyrašą, įpėdinis turi pareigą sumokėti palikimo skolas ir kitus su palikimu susijusius įsipareigojimus įvykdyti tik iš palikimo turto.

9 Kokių dokumentų ir (arba) informacijos paprastai reikalaujama registruojant nekilnojamąjį turtą?

Turint įpėdinio arba testamentinės išskirtinės gavėjo statusą, teisę į konkretų nekilnojamąjį turtą paprastai neįtraukiama į Turto registrą (isp. *Registro de la Propiedad*), nes tas statusas nesuteikia daiktinės teisės į konkretų turtą. Geriausiu atveju gali būti padarytas laikinas įrašas. Įpėdiniai turi proporcingas teises į visą palikėjo turtą. Testamentinės išskirtinės gavėjai turi asmeninę teisę reikalauti, kad bet kurį testamentinę išskirtinę paliktą turtą įpėdiniai perduotų jiems. Kad praktiškai būtų perduotos teisės, būtinas palikimo arba testamentinės išskirtinės priėmimas ir konkretaus turto paskyrimas. Reikalavimo padalyti ir paskirti palikėjo turtą galima netaikyti tik tam tikrais atvejais (pvz., kai yra tik vienas įpėdinis, vienas turto objektas arba testamentinės išskirtinės gavėjui leidžiama vienam užvaldyti turtą).

Siekiant įregistruoti nekilnojamąjį turtą, būtinas arba viešas palikimo priėmimo ir turto paskyrimo dokumentas (parengtas pas notarą), arba teismo sprendimas. Šiame dokumente turi būti (arba prie jo kaip priedai turi būti pridėti) paveldėjimo teisės liudijimas (testamentas, įpėdinių pareiškimas, kai leidžiama – susitarimas), visos mirties liudijimas ir Bendrojo testamentų registro išduota pažyma. Taip pat reikalaujama, kad būtų sumokėti paveldimo turto perdavimo mokesčiai.

9.1 Ar administratorius skiriamas privalomai arba privalomai to paprašius? Jei jis skiriamas privalomai arba privalomai to paprašius, kokių veiksmų tam reikia imtis?

Pagal Ispanijos teisę administratoriaus (isp. *administrador*) paskirti nebūtina, tačiau dėl tokio paskyrimo tam tikromis aplinkybėmis gali būti susitariama dalijant palikimą.

9.2 Kas įgaliotas vykdyti mirusiojo paskutinę valią ir (arba) administruoti turtą?

Jeigu testamentu (pagal bendrąją teisę) buvo skirtas testamentinio vykdymo atstovas (isp. *albacea*), jis administruoja palikimą (6 skirsnis).

Testatorius testamente taip pat gali paskirti palikimo dalytoją, kuris įvertina turtą ir padalija turto objektus.

Paprastai galima paskirti tris asmenis: testamentinio vykdymo atstovą, dalytoją ir administratorių, visi jie turi administracinius įgaliojimus, kuriuos testatorius, teisėjas ir kai kuriais atvejais patys įpėdiniai gali keisti.

9.3 Kokie yra administratorių įgaliojimai?

Pagrindinės palikimo administratoriaus funkcijos:

atstovavimas palikimo tvarkymo klausimais,

periodinis ataskaitų teikimas,

palikimo turto geros būklės išlaikymas ir kiti reikalingi valdymo veiksmai.

10 Kokie dokumentai vykdančiam paveldėjimo procedūrą ar ją užbaigus pagal nacionalinę teisę paprastai išduodami paveldėtojų statusui ir teisėms patvirtinti? Ar jie turi konkrečią įrodomąją galią?

Netestamentinis įpėdinių pareiškimas yra notarinė priemonė, kuria įrodomas įpėdinių pagal įstatymą statusas ir atitinkama jų dalis.

Pas notarą parengtu viešu priėmimo ir padalijimo (ir, kai aktualu, testamentinių išskirtinių perdavimo) dokumentu ir suinteresuotųjų šalių susitarimu perduodama konkrečių palikimo turto objektų nuosavybė.

Jeigu dėl paveldėjimo sprendžia teismas, teismo priimtas sprendimas, kuriuo padalijamas turtas (ir, kai taikytina, išsprendžiami ginčai), laikomas pakankamu teisių įrodymu ir turi būti įformintas pas notarą, kaip numatyta teisės aktuose.

Šis tinklalapis priklauso portalui [Jūsų Europa](#).

Laukiame jūsų [atsiliepimų](#) apie tai, kiek naudinga pateikta informacija.

Your
Europe

This webpage is part of an EU quality network

Paskutinis naujinimas: 16/04/2024

Šio puslapio turinį nacionaline kalba tvarko atitinkamos Europos teismo tinklo kontaktinės įstaigos. Vertimus atliko Europos Komisijos tarnyba. Į

kompetentingos nacionalinės institucijos originale įvestus pakeitimus vertimuose gali būti neatsižvelgta. Nei Europos teismo tinklas, nei Europos Komisija neprisiima atsakomybės ar įsipareigojimų dėl šiame dokumente pateiktos arba nurodytos informacijos arba duomenų. Daugiau informacijos apie už šį puslapį atsakingos valstybės narės autorių teisių taisyklės rasite puslapyje „Teisinė informacija“.